

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет психології

Кафедра загальної та клінічної психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАКТИКУМ З КЛІНІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма «Реабілітаційна психологія»
Спеціальність 053 Психологія
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «26» серпня 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Практикум з клінічної психології
Освітня програма	«Реабілітаційна психологія»
Спеціальність	053 Психологія
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	3 / 6
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 16 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 56 год
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
2. Опис дисципліни	
<p>Предметом вивчення курсу «Практикум з клінічної психології» є клініко-психологічна диференціальна діагностика розладів психіки, алгоритм клініко-психологічної діагностики, патопсихологічного, нейропсихологічного дослідження та інтервенції особам з межовими розладами, розладами вищих психічних функцій. Дисципліна поєднує теоретичні та прикладні аспекти таких галузей знань як «Клінічна психологія», «Психодіагностика», «Загальної психології», «Анатомія та фізіологія центральної нервової системи».</p> <p>Мета: розширити теоретичні уявлення про особливості клініко-психологічної діагностики розладів психіки людей; сформувати практичні навички застосування валідного та надійного клініко-психологічного інструментарію для діагностики психічних та соматичних розладів та використання основних методів психологічної інтервенції.</p> <p>Завдання: формування здатності аналізувати закономірності розладів психіки та поведінки особистості; визначення критеріїв клініко-психологічного дослідження та алгоритму його проведення; оволодіння навичками використання валідного та надійного клініко-психологічного інструментарію, аналізу отриманих результатів, формування аргументованих висновків та рекомендацій; ознайомлення студентів зі специфікою психологічної допомоги особами з психічними та соматичними розладами.</p> <p>Загальні компетентності</p> <p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>Спеціальні компетентності</p> <p>СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.</p>	

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій, аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК6. Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати психологічне дослідження.

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК8. Здатність організувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту населення.

Програмні результати навчання

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технологій психологічної допомоги.

ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПР18. Виявляти та диференціювати проблеми збереження і відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя.

3. Структура курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Тема 1. Теоретичні та методологічні основи практикуму з клінічної психології 1.Предмет, завдання та основні розділи клінічної психології. 2.Зв'язок клінічної психології із суміжними дисциплінами. 3.Предмет вивчення практикуму з клінічної психології. 4. Основні компетентності та	Лекція - 2 год, Семінарське /практичне заняття - 2 год.	1,4,5,6,7,8,9	- заповнити таблицю «Галузі клінічної психології» (графи: галузі/характеристика). У таблиці дасте характеристику не менше 5-ти галузей клінічної психології	Усне (письмове) опитування - 5 б самостійна робота – 2 б	2 тиждень

<p>завдання клінічного психолога</p> <p>5. Поняття про деонтологію та біоетику в клінічній психології.</p> <p>6. Диспут на тему: «Невирішені питання охорони психічного здоров'я в Україні».</p>					
<p>Тема 2. Особливості та завдання клініко-психологічної діагностики</p> <p>1. Мета та завдання клініко-психологічного дослідження. Особливості діагностики у клінічній психології.</p> <p>2. Негативна та позитивна діагностика. Види діагностики у клінічній психології.</p> <p>3. Функції клініко-психологічної діагностики.</p> <p>4. Етапи клініко-психологічного дослідження.</p> <p>5. Принципи розмежування психічних розладів. Діагностичні принципи-альтернативи у клінічній психології.</p>	<p>Лекція – 2 год., Семінарське /практичне заняття – 2 год.</p>	<p>1,4,5,6,7,8,9,11,12</p>	<p>-заповнити таблицю «Завдання психодіагностичного дослідження у клінічній психології» (графи: тип дослідження / завдання)</p>	<p>Усне (письмове) опитування - 5 б самостійна робота – 2 б.</p>	<p>3 тиждень</p>

<p>Тема 3. Методи дослідження в клінічній психології</p> <p>1.Поняття та структура клінічного інтерв'ю. П'ятикрокова модель інтерв'ю (за А.Айві).</p> <p>2.Спостереження у клінічній психології. Тест як метод діагностики.</p> <p>3. Анкетні методи діагностики.</p> <p>4. Бібліографічний метод діагностики.</p> <p>5.Дослідження окремих випадків хвороби. Метод продуктів діяльності у клінічній психології. Практикум. Провести клінічне інтерв'ю в групі в парах; проаналізувати отримані результати, узагальнити досвід (6 б.)</p>	<p>Лекція – 2 год., семінарське заняття - 2 год.</p>	<p>1,4,5,6,7,8,9,11,12</p>	<p>-заповнити таблицю «Метод впливу у процесі інтерв'ю» (за А Айві) (графи: метод, опис, функція в процесі інтерв'ю). Джерело: Никоненко Ю. П. Клінічна психологія: навчальний посібник / укл. Ю.Ніконенко. К., 2016. 369 с. - скласти та провести клінічне інтерв'ю в групі в парах; проаналізувати отримані результати, узагальнити досвід</p>	<p>Усне (письмове) опитування - 5 б самостійна робота – 2+6 б.</p>	<p>4 тиждень</p>
<p>Тема 3. Методи дослідження в клінічній психології (продовження)</p> <p>1.Проективна діагностика у клінічній психології.</p> <p>2. Специфіка проведення ТАТ, ДАТ, Контурного САТ-Н.</p> <p>3. Особливості застосування Методики незакінчених речень</p>	<p>Лекція – 2 год., семінарське заняття - 2 год.</p>	<p>1,4,5,6,7,8,9,11,12</p>	<p>-підібрати 5 проективних методик для психодіагностики у клінічній психології, дві методики провести у парі, проаналізувати отримані результати, узагальнити досвід</p>	<p>Усне (письмове) опитування - 5 б самостійна робота – 2 б.</p>	<p>5 тиждень</p>

<p>Сакса-Сіднея у клінічній психології. 4. Застосування методик Неіснуюча тварина, ДДЛ, Автопортрет у клінічній психології. 5. Специфіка проведення тесту Сонді (Зонді). 6. Особливості проведення методики «Аутопластичний малюнок хвороби». Практикум. Дві проєктивні методики, які студенти підбрали, провести в групі у парі, проаналізувати отримані результати (2 б.)</p>					
<p>Змістовий модуль 2. Тема 4. Методики психодіагностики у клінічній психології 1. Основні методики діагностики сприймання, уваги та пам'яті у клінічній психології. 2. Основні методики діагностики мислення у клінічній психології. 3. Методики діагностики невротичних розладів. 4. Методики діагностики акцентуацій характеру та розладів особистості. 5. Алгоритм</p>	<p>Лекція – 2 год., Семінарське /практичне заняття - 2 год.</p>	<p>1,4,5,6,7,8,9,11,12</p>	<p>- законспектувати 4 рівні та схему психологічної дезадаптації особи Джерело: Никоненко Ю. П. Клінічна психологія: навчальний посібник / укл. Ю.Ніконенко. К., 2016. С.210-212. -визначіть акцентуацію характеру двох із відомих вам літературних героїв чи кіногероїв</p>	<p>Усне (письмове) опитування - 5 б самостійна робота – 2+2 б. КСР</p>	<p>6 тиждень 7 тиждень</p>

<p>психологічної допомоги особі з межовими розладами. 5. Практикум. Обговорення типів акцентуацій характеру двох із відомих студентам літературних героїв чи кіногероїв (2 б.)</p>					
<p>Тема 5. Основні методи нейропсихологічної діагностики 1. Поняття та принципи нейропсихологічного дослідження. 2. Специфіка діяльності трьох функціональних блоків ВПФ (за Лурією). 3. Схема нейропсихологічного дослідження у дитячому віці (за Лурією). 4. Алгоритм психологічної допомоги особі з ураженнями вищих психічних функцій. 5. Практикум. Здійснити підбір нейропсихологічних методик для діагностики афазії, агнозії, порушення схеми тіла, апраксії, аграфії, акалькулії (2 б.)</p>	<p>Лекція – 2 год., семінарське заняття - 2 год.</p>	<p>1,4,5,6,7,8,9,10</p>	<p>-заповнити таблицю «Основні клініко-нейропсихологічні синдроми і симптомокомплекси порушень вищих психічних функцій» (графи: види порушень/локалізація в мозку/методи діагностики) Джерело: Чабан О.С., Гуменюк М.М., Вербенко В.А. Нейропсихологія (лекції та додаткові матеріали). Тернопіль: ТДМУ, 2008. 92 с.</p>	<p>Усне (письмове) опитування - 5 б самостійна робота – 2 б</p>	<p>8 тиждень</p>

<p>Тема 6. Основні методи патопсихологічної діагностики</p> <p>1. Поняття про патопсихологічне дослідження.</p> <p>2. Особливості визначення психічного статусу хворого (розлади свідомості, поведінкової сфери, сприймання, мислення, пам'яті, уваги, емоцій).</p> <p>3. Особливості патопсихологічної діагностики у дитячому віці.</p> <p>4. Алгоритм психологічної допомоги особі з психічними розладами.</p>	<p>Лекція – 2 год., семінарське/практичне заняття - 2 год.</p>	<p>1,4,5,6,7,8,9,11,12</p>	<p>-зробити асоціативний малюнок-схему патопсихологічних реєстр-синдромів (структура: ознаки/причини/наслідки/обов'язкові методи діагностики)</p>	<p>Усне (письмове) опитування - 5 б самостійна робота – 2 б</p> <p>Контрольна робота – 10 б</p>	<p>9 тиждень</p> <p>10 тиждень</p>
<p>Тема 7. Психологічні дослідження в соматичній клініці</p> <p>1. Поняття про біопсихосоціальну модель хвороби.</p> <p>2. Підходи до розуміння психосоматичних та соматопсихічних розладів.</p> <p>3. Аутопластична картина хвороби.</p> <p>4. Типи реакцій на інформацію про хворобу.</p> <p>5. Види ставлення до хвороби.</p>	<p>семінарське заняття - 2 год.</p>	<p>1,4,5,6,7,8,9,10</p>	<p>-здійснити підбір методик діагностики аутопластичної (внутрішньої) картини хвороби та ставлення до хвороби.</p>	<p>Усне (письмове) опитування - 5 б самостійна робота – 2 б</p>	<p>11 тиждень</p>

6. Особливості психологічної допомоги особам у соматичній клініці.					
<p>Тема 8. Доказові методи психологічної інтервенції у клінічній психології</p> <p>1. Короткотермінова терапія фокусована на вирішення проблем.</p> <p>2. Когнітивно-поведінкова терапія.</p> <p>3. Системна сімейна терапія.</p> <p>4. Десенсибілізація і переробка рухом очей (EMDR).</p> <p>5. Метод біосугестивної терапії.</p> <p>Практикум. Робота у групах. Студенти обговорюють підготовлені алгоритм психодіагностики та програму психокорекції розладу психіки у дорослого. Обирають один алгоритм психодіагностики і одну програму психокорекції і презентують (6 б).</p>	<p>Лекція – 2 год., Семінарське заняття - 2 год.</p>	1,4,5,6,7,8,9	<p>-розробити алгоритм психодіагностики та програму психокорекції розладу психіки у дорослого. Алгоритм діагностики включає: тема, мета, діагностичні інструменти, обґрунтування доцільності їх використання.</p> <p>Програма психокорекції включає: тему, мету, завдання, план, назви та призначення психотехнік</p>	<p>Усне (письмове) опитування - 5 б самостійна робота – 6 б</p> <p>КСР</p> <p>Тестування за модулями №1 і №2 20 б.</p>	<p>12 тиждень</p> <p>13 тиждень</p> <p>14 тиждень</p>

4. Система оцінювання курсу

Оцінювання навчальних досягнень студентів за усіма видами навчальних робіт проводиться за поточним і підсумковим контролюми. Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в усній та письмовій формі (опитування на семінарських заняттях, тестування, контрольна робота, самостійна робота). Підсумковий контроль здійснюється у формі тестування за змістовими модулями.

Розподіл балів, що отримують студенти

Накопичення балів під час вивчення дисципліни								Всього
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
Семінарські заняття – 45 б.								100
Самостійна робота (КСР) – 30 б.								
Контрольна робота – 10 б.								
Тестування за модулями – 15 б.								

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, де 45 балів відводиться на усне та письмове опитування студентів під час семінарських занять, 15 балів – на оцінку двох тестувань за змістовими модулями, 30 балів – на виконання самостійної роботи та 10 балів – на контрольну роботу.

Залік з курсу «Практикум з клінічної психології» виставляється за загальною сумою балів з усіх виконаних завдань, що передбачені робочою програмою.

Самостійна робота студентів забезпечує підготовку студента до аудиторних занять і контрольних заходів. Результати цієї підготовки виявляються в активності студента на заняттях, при виконанні ним контрольних робіт, тестових завдань й інших видів робіт. Самостійна робота студентів оцінюється залежно від виду роботи. За конспектування матеріалів з актуальних питань практикуму з клінічної психології, заповнення таблиць і створення асоціативного малюнку-схеми, підбір методів психодіагностики, аналіз акцентуацій характеру героїв художніх творів/фільмів – 2 бали; за проведення клінічного інтерв'ю, розробку алгоритму психодіагностики та програми психокорекції розладу психіки (поведінки) у дорослих – 6 балів. Сукупна кількість балів за самостійну роботу – 30 балів.

Вимоги до оцінювання самостійної роботи студентів:

Завдання, які оцінюються у 2 бали: 2 бали виставляється у тих випадках, якщо завдання здані вчасно і в повному обсязі з дотриманням правил академічної доброчесності. 1 бал виставляється, якщо завдання не здано у повному обсязі або невчасно. 0 балів виставляється, якщо завдання не здано.

Завдання, які оцінюються у 6 балів: 6-5 балів виставляється, якщо завдання виконані вчасно і в повному обсязі з дотриманням правил академічної доброчесності, є креативними, відповідає обраній темі і меті, правильно побудовані питання чи підібрані методики діагностики та корекції. 4-3 бали виставляється, якщо завдання здано вчасно і у повному обсязі, проте є помилки. Завдання виконана не в повному обсязі, або дещо не відповідає обраній темі чи вимога певні неточності у формулюванні запитань, питання однотипні. Методики підібрані з не в повному обсязі. 2-1 бал виставляється, якщо завдання не здано у повному обсязі або невчасно, питання сформульовані невірно, методики підібрані з помилками. 0 балів виставляється, якщо завдання не виконано.

Для оперативного опитування студентів на семінарських заняттях використовують **тестовий контроль знань**, що містить завдання з вибором однієї правильної відповіді з чотирьох запропонованих, завдання на встановлення правильної відповідності, завдання на встановлення правильної послідовності. Сукупна кількість балів за тестування за змістові модулі – 15 балів.

Контрольна робота студентів максимально оцінюється у 10 балів. При цьому. 9-10 б. виставляється, коли питання контрольної роботи розкриті повністю, наведені приклади описаних явищ, подано обґрунтування виникнення того чи іншого явища. 8-7 б. виставляються у разі недостатнього аналізу явища, наведено лише один приклад, питання розкрито не в повній мірі, проте студент дав відповіді на всі питання. 6-5 б. за контрольну роботу виставляється, коли студент не відповів на одне питання контрольної роботи, дав часткові відповіді на решта і не навів приклади описаних явищ. 4-3 б. виставляється, коли студент не відповів на половину питань, проте дав часткові малозмістовні відповіді на решта. 2-1 б. виставляється студенту, який не відповів на жодне питання, або у відповідях не розкритий зміст питання.

Семінарські заняття оцінюються за 5-ти бальною системою.

При цьому, студенти здійснюють огляд літератури за ключовими поняттями теми, анують та конспектують першоджерела, оформляють відповіді на питання семінару, розглядають клінічні випадки, дискутують з приводу психодіагностики та психологічної допомоги особам з розладами психіки. Усне опитування студентів може здійснюватись індивідуально або фронтально.

Пропущені заняття відпрацьовуються протягом місяця (усно або ж за допомогою тестів) після пропущеного заняття. Самостійна робота (конспект) повинні бути здані до КСР.

Форми оцінювання в університеті регламентуються згідно Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf). Облік навчальної роботи студентів здійснюється в електронному журналі згідно Положення про електронний журнал обліку навчальної роботи здобувачів освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (нова редакція) (<https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/01/elektronni-zyrnalu.pdf>). У випадку неатестації здобувачів освіти з дисципліни «Практикум з клінічної психології» студенти мають право на повторне вивчення курсу, що регламентовано Положенням про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/povtorne-vuvchennia_nove.pdf).

Шкала оцінювання заліку

Університетська	Національна	Шкала ECTS
90 – 100	Зараховано	A
80 – 89		B
70 – 79		C
60 – 69		D
50 – 59		E
26 – 49	Не зараховано	FX
0-25		F

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні														Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Лекції															0
Семінарські заняття		5	5	5	5	5		5	5		5	5			45
Самостійна робота (КСР)							14						16		30
Тестування за модулями														15	15
Контрольна робота										10					10
Всього за тиждень	0	5	5	5	5	5	14	5	5	10	5	5	16	15	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Персональний комп'ютер для студента/Work Station for student CCPV; Celeron-G3900 28 Ghz(DDR4 RAMC PC 2133/MB ASUS H 110M-K)
--	---

Література

Основна:

1. Галецька І. Клініко-психологічне дослідження: навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 242 с.
2. Галецька І., Сосновський Т. Психологія здоров'я: теорія та практика. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. 338с.
3. Дж.Герман Психологічна травма та шлях до видуження: наслідки насильства – від знущань у сім'ї до політичного терору. Львів: Видавництво Старого Лева, 2019. 424 с.
4. Клінічна психодіагностика: практикум / Редактор-упорядник проф. М.В.Миколайський.Івано-Франківськ: Місто НВ, 2006. – 228 с.
5. Клінічна психологія: словник-довідник / Авт.- уклад. С. В. Діденко К.: Академвидав, 2012. – 320 с.
6. Максименко С. Д. Медична психологія / [Максименко С.Д., Цехмістер Я.В., Коваль І. А., Максименко К. С.]; за заг. ред. С. Д. Максименка – К., 2014. – 520 с.
7. Мушкевич М. І. Клінічна психодіагностика: методичні рекомендації для студентів ф-ту психол / М. І. Мушкевич. – Луцьк, 2006. – 170 с.
8. Никоненко Ю. П. Клінічна психологія: навчальний посібник / укл. Ю.Ніконенко. К., 2016. 369 с.
9. Федосова Л. О. Клінічна психологія: навчальний посібник / Л. О. Федосова. – К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2013. – 248 с.
10. Чабан О.С., Гуменюк М.М., Вербенко В.А. Нейропсихологія (лекції та додаткові матеріали). Тернопіль: ТДМУ, 2008. С.76-83.
11. Блейхер В.М. Патопсихологическая диагностика / В.М. Блейхер, И.В.Крук. – К., 1986. – 280 с.
12. Sommerz-Flanagan Дж. и Р. Клиническое интервьюирование. – М., 2006. – 672 с.

Допоміжна:

1. Закон України про психіатричну допомогу. – К. : Сфера, 2000. – 50 с.
2. Кулеша-Любінець М. М. Вплив фізичного Я-образу на стресостійкість чоловіків зрілого віку з цукровим діабетом [Електронний ресурс] / М. Кулеша-Любінець, М. Петрів // Матеріали XXXII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах Європи та Азії» (Переяслав-Хмельницький, 29-30 жовтня 2016 р.) – Режим доступу : <http://conferences.neasmo.org.ua/uk/conf/35/cat/11.> - С. 80-83.
3. Кулеша-Любінець М. М. Особливості копінг-стратегій в осіб з ішемічною хворобою серця [Електронний ресурс] / М. Кулеша-Любінець // Збірник наукових праць: психологія Вип. 21. – Івано-Франківськ, 2016. – С.134-141. – Режим доступу: <http://www.journals.pu.if.ua/index.php/psp/article/view/1424/0>.
4. Максимова Н. Ю. Основи дитячої патопсихології: навч. посіб. / Н. Ю. Максимова, К. Л. Мілютіна, В. С. Піскун. – К.: Главник, 2008. – 158 с.
5. Міжнародний класифікатор хвороб. Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Міжнародний_класифікатор_хвороб.

6. Москалець В. П. Психічне вигорання – реальність чи вигадка? / В. П. Москалець, Т. Колтунович // Практична психологія та соціальна робота. – 2012. – №1. – С.58-65.
7. Мюллер М. Якщо ви пережили психотравмуючу подію / пер. з англ. Д.Бусько, наук. ред. К.Явна (Серія «Сам собі психотерапевт»). – Львів: Вид-во УКУ : Свічадо, 2014. – 120 с.
8. Протокол з діагностики та терапії ПТСР NICE. Режим доступу: <http://ipz.org.ua/index.php/vydavnytstvo/94-knyhy-3/190-protokoly-z-diahnostyky-ta-terapii-ptsr-nice-2>
9. Селюцький А. І. Психопатологія дитячого віку / А. І. Селюцький. К., 1997. 295 с.
10. Синапсис діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE для діагностики та лікування основних психічних розладів у дітей та підлітків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ipz.org.ua/index.php/vydavnytstvo/94-knyhy-3/190-protokoly-z-diahnostyky-ta-terapii-ptsr-nice-2>.
11. Уніфікований клінічний протокол первинної вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної психології. Депресія [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://moz.gov.ua/docfiles/dn_20141225_1003dod.pdf
12. Ананьев В.А. Практикум по психологии здоровья. Методическое пособие по первичной специфической и неспецифической профилактике / В. А. Ананьев. – СПб., 2007. – 320 с.
13. Большаков В. Ю. Психотренинг. Социодинамика, игры, упражнения / В. Ю. Большаков. – СПб., 1996. – 379 с.
14. Бурно М. Е. Клиническая психотерапия. Изд. 2-е, доп. и перераб. – М.: Академический Проект; Деловая книга, 2006. – 800 с.
15. Бурлачук, Л.Ф. Психология жизненных ситуаций / Л.Ф. Бурлачук, Е.Ю. Коржова. – М.: Медицина, 1998. – 263 с.
16. Венгер А. Л. Психологические рисуночные тесты: Иллюстрированное руководство / А. Л. Венгер. – М., 2003.
17. Гройсман А. Л. Клиническая психология, психосоматика и психопрофилактика: Монография / А. Л. Гройсман. – М., 2002. – 452 с.
18. Исаев Д. Н. Детская медицинская психология. Психологическая педиатрия / Д. Н. Исаев. СПб.: Речь, 2004. – 348 с.
19. Кабанов М. М. Методы психологической диагностики и коррекции в клинике / Кабанов М. М., Личко А. Е., Смирнов В. М. – Л: Медицина, 1983. – 312 с.
20. Кондрашихина О.А. Психогенетика: учебное пособие / О.А.Кондрашихина. – К., 2014. – 168 с.
21. Леонгард К. Акцентуированные личности [Електронний ресурс] / К. Леонгард. – К., 1981. – 389с. – Режим доступу: <http://www.klex.ru/l>.
22. Селье Г. Стресс без дистресса / Г. Селье. – М.: Прогресс, 1982.
23. Стайнер Дж. Психические убежища. Патологические организации у психотических, невротических и пограничных пациентов / Пер. англ. – М., 2013. – 239 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	кафедра загальної та клінічної психології факультету психології
Викладач (-і), гостьові лектори	кандидат психологічних наук, доцент Мирослава Миронівна Кулеша-Любінець
Контактна інформація викладача	myroslava.kulesha@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Політика курсу спрямована на активну взаємодію у групі студентів, атмосферу доброзичливості з дотриманням правил академічної доброчесності. Написання контрольної роботи є обов'язковим. У випадку невиконання студентами вищезначених вимог, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування) студент буде недопущений до здачі заліку (https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-%E2%84%96-655-%D0%B2%D1%96%D0%B4-19.10.2015-%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%83.pdf).
Пропуски занять (відпрацювання)	Відрацювати пропущені заняття студенти зможуть письмово (виконати тести та ін.) або усно протягом місяця після пропущеного заняття.
Виконання завдання	Студент набирає 45 балів – за усне (письмове) опитування на семінарських заняттях, 15 балів – за тестування за модулями, 10 балів – за виконання контрольної роботи, 30 балів – за виконання самостійної роботи (КСР). Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, виконують всі завдання згідно вимог, проходять тестування (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/09/%D0%BD%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-628.pdf).
Невідповідна поведінка під час заняття	Не допустима.
Додаткові бали	Надаються за наукову та громадську активність студентів (3 бали).
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf).

Викладач _____ М. М. Кулеша-Любінець